

***Podklady k přednášce z IG20
"Zeměměřické činnosti ve výstavbě"***

Praha – duben 2003

- geodetická (polohová, výšková a tvarová) dokumentace skutečného provedení stavby ve formě stavebních výkresů půdorysů podlaží, řezů a pohledů, obvykle v měřítcích 1:100 nebo 1:50 – povinný doklad k vydání kolaudačního rozhodnutí budov
- digitální forma aktualizace územního plánu – nadstandard určený pro účely správy území
- digitální forma aktualizace katastrální mapy (ověřená UOZI)
- GIS území – nadstandard určený pro účely správy území

Geodetická část dokumentace skutečného provedení staveb se dnes pořizuje převážně v digitální elektronické formě, a to buď ve formátu a struktuře obvykle sjednané ve smlouvě o dílo, anebo ve formátu a struktuře velmi podrobně určené budoucím správcem této dokumentace nebo určené technickými předpisy správců veřejného dopravního a technického vybavení území. O tom, zda digitální forma dokumentace daná konkrétním technickým předpisem je pro přejímku a kolaudaci staveb závazná, musí stavební úřad rozhodnout ještě před započítím stavby, a to v podmínkách platného stavebního povolení nebo povolení terénní úpravy. Autor má však neblahé zkušenosti s tím, že ač dokumentace skutečného provedení dokončené stavby přesně odpovídala příslušnému technickému předpisu a podmínkám stavebního povolení, elektronická data této dokumentace nebyl schopen správce (elektrárenská společnost) převzít z důvodu svého neaktuálního software (a jeho nevyjasněným smluvním vztahům k správci systému) a neoprávněně tak zadržoval zhotoviteli stavby (v daném případě nová elektrifikace obce) fakturaci v hodnotě několika milionů korun za zdáme dokončené, předané, provozované a dokumentované dílo. Není ani třeba popisovat, do jaké kritické technicko – právní situace se dostala zeměměřická firma, která stavbu vytyčovala, zaměřovala a dokončenou dokumentovala, zejména i proto, že pracovník dokumentace elektrárenské společnosti byl zcela nezpůsobilým vzniklou situaci odborně posoudit a vyvodit z ní potřebné závěry (tato personální situace je běžná u většiny dokumentací správců technického vybavení). Řešením, kterým lze na rozsáhlých a složitých stavbách předejít případným rozporům tohoto druhu, je opět dobře sjednaná smlouva o dílo. Tato by měla v příslušných ustanoveních dostatečně přesně určit závazný formát a strukturu dat dokumentace skutečného provedení, používaný software a jeho konkrétní verzi, a stanovit odpovědnost za kontrolu dílčích částí geodetické dokumentace skutečného provedení stavby, a třeba i podle konkrétního programového produktu dostupného každému zhotoviteli na stavbě působícím.

Zatím neexistuje a asi dlouho existovat nebude – s výjimkou katastru nemovitostí – žádná obecně závazná technická norma (standard) výměnného formátu dat dokumentace skutečného provedení staveb a rovněž neexistují – s výjimkou východních Čech – obecná pravidla nebo zvyklosti o vzájemné výměně a poskytování grafických a textových dat digitální dokumentace (a map) mezi správci územní infrastruktury a správcem území (obec).

Každé město/obec může ve své působnosti stanovit vyhláškou a navazujícími předpisy závaznou formu dokumentace skutečného provedení staveb na svém území. Je však velmi důležité před tím upravit smluvní a organizační vztahy se všemi správci technického vybavení daného území, případně i s územně příslušným katastrálním úřadem, který vede, nebo v budoucnu bude vést, digitální katastrální mapu v předepsaném výměnném formátu, a v celostátně závazném souřadnicovém systému S-JTSK. Takto se dají položit základy pro vznik a vedení veřejného geografického informačního systému území (GIS) na území města/obce – systému, jehož podkladem by měla být stále aktuální objektově orientovaná digitální technická mapa a integrální součástí systému by měl být také digitální územní plán.

K této problematice je třeba však přistoupit nejen s vědomím finanční náročnosti a dlouhodobé návratnosti investice příslušného veřejného rozpočtu, ale i se znalostmi a prognózou vývoje

Náležitosti projektové dokumentace stavby podle stavebního zákona a zákona o zeměměřictví

Ing. Petr Polák

Český svaz geodetů a kartografů

1. Úvod

Tento referát přehledně soustřeďuje do jednoho celku obsah ustanovení platných znění výše uvedených zákonů a jejich prováděcích vyhlášek tak, aby byla zřejmá jejich vzájemná návaznost a souvislosti z hlediska oboru stavebnictví a zeměměřictví. Části textu jsou účelově zdůrazněny.

Cílem psaného textu není komentář k tomu, jak dalece jsou zákonné podmínky v praxi dodržovány, to je předmětem přednášky na dané téma.

Poznamenávám, že jsou-li v textu ustanovení o okresních úřadech a jejich působností, přešla tato působnost od 1. ledna 2003 na obce III. stupně (obce s rozšířenou pravomocí).

2. Zvláštní způsobilost ve výstavbě

Výňatek ze stavebního zákona (č. 50/1976 Sb.):

Vybrané činnosti, jejichž výsledek ovlivňuje ochranu veřejných zájmů ve výstavbě (dále jen "vybrané činnosti ve výstavbě"), mohou vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k výkonu těchto činností podle zvláštního předpisu. ^{2a)}

Právnícké osoby mohou vykonávat vybrané činnosti ve výstavbě, jen pokud zabezpečí jejich výkon osoba uvedenými v odstavci 1. Za vybrané činnost se pro účely tohoto zákona považují

- a) projektová činnost, kterou se rozumí zpracování územně plánovací dokumentace a dále zpracování dokumentace staveb pro vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení, včetně statických a dynamických výpočtů konstrukcí staveb. S výjimkou staveb pro bydlení, staveb pozemních, opěrných zdi a změn těchto staveb se za vybrané činnosti nepovažuje zpracování dokumentace drobných staveb a jednoduchých staveb a jejich změn; dokumentaci těchto staveb zpracovává kvalifikovaná osoba,
- b) vedení realizace staveb, s výjimkou vedení realizace jednoduchých staveb uvedených v § 139b odst. 5 písm. b), c) a d), drobných staveb a změn těchto staveb.

Osoby, jejichž odborná způsobilost byla ověřena, ^{2a)} jsou povinny při své odborné činnosti chránit veřejné zájmy.

Osoba vykonávající činnost uvedenou v § 46a odst. 3 písm. a) (dále jen "projektant") odpovídá za správnost, úplnost a proveditelnost zpracované projektové dokumentace. Statický výpočet musí být zpracován v takové formě, aby byl kontrolovatelný. Projektant odpovídá za správnost a úplnost zpracování konceptu a návrhu územně plánovací dokumentace. **Projektant je povinen přizvat ke zpracování dílčích částí projektové dokumentace další oprávněné projektanty s příslušnou specializací, není-li způsobilý některou část projektové dokumentace zpracovat sám.**

²⁾ § 30 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. § 4 písm. d) a § 6 odst. 1 písm. c) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů.

§ 7 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

§ 5 odst. 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů

^{2a)} § Např. zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 61/1988 Sb., zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením.

uvedených výkresů projektantů. Tyto výkresy nakonec umožní, ale obvykle s nutnou dodatečnou konzultací s projektantem, zpřesnit projektovanou prostorovou polohu a tvar staveb tak, jak to předepisují normy o vytyčování a geometrické přesnosti ve výstavbě obsažené v příloze prováděcí vyhlášky k zákonu o zeměměřičství. Většinová praxe je tedy ta, že tato etapa projekční činnosti se posunuje až za období, kdy byl schválen stavební projekt v řízení o vydání stavebního povolení; Tím se úředně oprávněný zeměměřický inženýr dostává do situace, že by měl své výkresy ověřovat výrokem ”náležitostí a přesností odpovídá právním předpisům”, ale vstupuje tím do určitého rizika oprávněnosti/neoprávněnosti tohoto výroku v závislosti na kvalitě/nekvalitě výkresů převzatých ze stavebního projektu. Lidově řečeno, prováděcí vyhláška stavebního zákona a prováděcí vyhláška zákona o zeměměřičství si příliš nerozumějí a tento nesoulad (mimo jiné i v použití odlišných pojmů) je tak trochu ”legislativní pastí” pro úředně oprávněné zeměměřické inženýry. Na stavbách z hlediska geometrické přesnosti náročných, lze doporučit ošetření této problematiky ve smlouvě o dílo, a to tak, že se podrobně upraví podmínky závaznosti a odpovědnosti za dokumentaci, podle níž se prostorová poloha a tvar staveb vytyčuje a geometricky kontroluje. Minimálně proto, aby bylo zřejmé, že geodeti nemohou odpovídat za to, že stavbyvedoucí a mistři různých zhotovitelů různých stavebních a technologických objektů mají v držení v jeden čas a jednom místě zcela odlišné výkresy různého data, různého vzniku a různé kvality a závaznosti, výkresy, které odlišně definují polohu a tvar toho, co se právě staví nebo montuje.

Na rozsáhlých stavbách železničních koridorů Českých drah byla zjištěna nedostatečná přesnost dochovaných bodů dřívě zřízených geodetických a vytyčovací sítí ČD a nedostatečně přesná homogenita se státní trigonometrickou sítí a sítí nových (metodou GPS určených) zhušťovacích bodů. Geodeti různých firem jsou pak vystaveni riziku nejednoznačného postupu při zhuštění sítě (v rozporu jsou platné předpisy ČD se smluvními podmínkami na zeměměřickou činnost) a při následném výpočtu vytyčovacích prvků, když nedostatečně určitý primární referenční systém vytyčení stavby umožňuje vznik odchylek, které přesahují předepsané tolerance stavby objektů kolejového svršku.

4. Vytyčování a geodetická kontrola staveb a terénních úprav

Geodetickou dokumentací předepsanou pro zdárný a bezpečný průběh stavebních činností jsou:

- vytyčovací protokoly (ověřené UOZI) – doklad o vytyčení (v souladu s územním rozhodnutím a stavebním povolením), o stabilizaci a o předání vytyčených bodů prostorové polohy případně i tvaru stavby a zajišťovacích značek stavbyvedoucímu nebo technickému doзору investora
- protokoly o kontrolním měření skutečného provedení prostorové polohy a tvaru stavby nebo terénní úpravy (u podzemních inženýrských sítí nezakrytých objektů a tras – ověřené UOZI) – doklad o geodetické kontrole postupu stavby v souladu s platným projektovaným umístěním objektů, podklad pro činnost technického doзору investora stavby a autorského doзору projektanta stavby a podklad pro prováděcí projekty zhotovitel stavby, jejichž dokumentace nebyla předmětem stavebního řízení
- dokumentace výsledků etapových měření posunů a přetvoření objektů stavby a stavbou dotčeného území (ověřená UOZI) – doklad o bezpečném postupu zatěžování základů stavby a vlivu zemních prací a stavební činnosti na stavbou dotčené území

Pro úředně oprávněné zeměměřické inženýry (ve výstavbě) platí při vytyčování staveb podle podkladů, které prokazatelně nesplňují zákonné podmínky, že nemohou ověřit vytyčovací protokol výrokem ”náležitostí a přesností odpovídá právním předpisům”, protože je tento

e) rozhodnutí o dělení nebo scelování pozemků

Územní rozhodnutí nevyžadují

- a) stavební úpravy a udržovací práce
- b) drobné stavby
- c) stavby umístěvané v uzavřených prostorech existujících staveb, pokud se nemění vnější půdorysné ohraničení a výškové uspořádání prostoru
- d) informační, reklamní a propagační zařízení
- e) dělení nebo scelování pozemků, pokud podmínky pro ně jsou stanoveny jiným rozhodnutím nebo opatřením.

Územní řízení o umístění jednoduché stavby nebo její přístavby či nástavby a staveb rozvodů inženýrských sítí může stavební úřad sloučit se stavebním řízením v případech, kdy podmínky umístění jsou vzhledem k poměrům v území jednoznačné; u jiných staveb a jejich změn tak postupovat jen tehdy, je-li pro dané území schválen územní plán zóny nebo územní projekt zóny anebo regulační plán.

Příslušnost

- (1) K územnímu řízení je příslušný stavební úřad
- (2) je-li k územnímu řízení, kterým se vydává rozhodnutí o využití území nebo o chráněném území či o ochranném pásmu, příslušným podle zvláštních předpisů jiný orgán státní správy než orgán uvedený v. odstavci 1, dohodne tento orgán návrh rozhodnutí nebo opatření se stavebním úřadem
- (3) Obec, která je stavebním úřadem, a okresní úřadem, a okresní úřad může chráněné území a stavební uzávěru vyhlásit obecně závazným právním předpisem

Účastníci územního řízení

Účastníkem územního řízení o umístění stavby a o využití je navrhovatel a dále osoby, jejichž vlastnická nebo jiná práva k pozemkům nebo stavbám na nich, včetně sousedních pozemků a staveb na nich, mohou být rozhodnutím přímo dotčena.

Účastníky územního řízení o chráněném území nebo o ochranném pásmu, o stavební uzávěře a o dělení nebo scelování pozemků jsou navrhovatel a osoby, jejichž vlastnická nebo užívací práva mohou být rozhodnutím přímo dotčena.

Účastníkem každého územního řízení je obec a dále ten, komu zvláštní zákon toto postavení přiznává.^{1b)}

Účastníky územního řízení nejsou nájemci bytů a nebytových prostor.

Zahájení územního řízení

Územní řízení se zahajuje na písemný návrh účastníka, z podnětu stavebního úřadu nebo jiného orgánu státní správy. Návrh se doloží dokumentací stanovenou prováděcími předpisy k tomuto zákonu, popřípadě doklady stanovenými zvláštními předpisy. V návrhu se uvede seznam osob, které přicházejí v úvahu jako účastníci řízení a jsou navrhovateli známé.

^{1b)} Např. zákon č. 114/1992 Sb.

nebo terénní úpravy (nejsou-li vyhotoveny vytyčovací výkresy a v terénu existují dostatečně přesně určené body objektů, které tvoří závazný primární referenční systém stavby)

- podélný profil trasou projektované liniové stavby případně i příčné řezy – podklad pro vyznačení stavebního povolení liniové stavby a podklad pro vytyčení hlavních případně charakteristických bodů trasy a pro podrobné vytyčení objektů
- vytyčovací výkresy nebo geodetické určení geometrických parametrů projektované prostorové polohy a tvaru objektů stavby nebo terénní úpravy (ověřené UOZI)
- povinná součást obsahu projektové dokumentace nezbytná k budoucímu vytyčení projekt určení posunů a přetvoření objektů stavby nebo stavbou dotčeného území (ověřený UOZI) – podklad pro etapová měření a určení posunů a přetvoření během stavebních a montážních činností
- geodetická (polohová, výšková a tvarová) dokumentace skutečného provedení stavby ve formě stavebních výkresů půdorysů podlaží, řezů a pohledů určených k stavební úpravě podklad vyhotovení stavebních výkresů, které jsou součástí projektové dokumentace rekonstrukce nebo přestavby budovy

Současný stav všeobecně dostupných geodetických podkladů využitelných pro výstavbu je následující:

Resort Českého úřadu zeměměřického a katastrálního vybudoval a postupně zdokonaluje své informační systémy – Informační systém katastru nemovitosti (ISKN), Základní bázi geografických dat vycházející z rastrových souborů a digitální topologicko – vektorové formy Základní mapy ČR měřítka 1:10 000 (ZABAGED) a Informační systém geodetických základů. Začíná také s celoplošnou tvorbou nové Státní mapy měřítka 1:5 000 v digitální formě (součástí díla bude ortofotomapa aktuální přibližně v tříletých cyklech), která má nahradit dlouhodobě nevyhovující Státní mapu odvozenou 1:5000, jejíž polohopis byl v 50. letech minulého století převzat a je aktualizován z katastrálních map a výškopis byl převzat a je aktualizován ze státních map měřítka 1:10 000.

Informační systémy a státní mapy resortu zeměměřictví a katastru umožňují tvorbu tematických map velkých a středních měřítek, tvorbu územních plánů měst a obcí, územních plánů velkých územních celků, a v omezeném rozsahu jsou využitelné i pro přímé vyhotovení geodetických podkladů projektu stavby, to vše však za podmínek obecně známých nedostatků těchto informačních zdrojů. Především městům a obcím vadí nedostatečná aktuálnost a nevyhovující přesnost sáhových katastrálních map zobrazených v gusterberské a svatoštěpánské zobrazovací soustavě v měřítku 1:2880 (mapy jsou vedeny přibližně na 70 % území státu) a pro správu a rozvoj území a ne vždy dostatečně hustá a přesná síť geodetických bodů v celostátně závazném referenčním systému S–JTSK.

Mnozí vlastníci a správci veřejné dopravní a technické infrastruktury území pořídili a spravují digitální rozsáhlá mapová díla, avšak neexistují potřebné standardy a formáty pro vzájemnou výměnu dat. Data těchto digitálních map nejsou využívána v resortu zeměměřictví a katastru s odůvodněním, že neexistuje záruka dostatečné přesnosti měření a zobrazení objektů, které jsou obsahem státních map. Mimo jiné i proto, že se v těchto mapách zobrazují objekty a hranice nejen přímo měřené, ale také bez ověření přesnosti a aktuálnosti převzaté nejčastěji z katastrálních map, a to nejen dekadických (1:1000 nebo 1:2000), ale také sáhových (1:2880). Stavebníci (investoři) a projektanti by měli zohledňovat výše uvedené skutečnosti při majetkoprávních a technických průzkumech před započítím projekčních činností. Stává se

Stavební povolení ani ohlášení se nevyžaduje

- a) **u důlních děl, důlních staveb pod povrchem a staveb v povrchových lomech a skryvkách**, pokud podléhají schvalování a dozoru orgánů státní báňské správy podle horních předpisů
- b) **u nadzemních a podzemních vedení telekomunikační sítě** včetně opěrných a vytyčovacích bodů a u telefonních budek
- c) **u krátkodobých přenosných zařízení**, jako prodejní stánky, konstrukce a zařízení pro slavnostní výzdobu a osvětlení budov
- d) **u scénických staveb pro film a televizi**
- e) **u geodetických dřevěných a přenosných měřických věží, signálů a pyramid**
- f) **u konstrukcí chmelnic a vinic**
- g) **u stavebních úprav elektrických vedení** bez omezení napětí, pokud se nemění jejich trasa
- h) **u udržovacích prací**, u nichž není předepsáno ohlášení podle § 55 odst. 3

Ohlášení stavebnímu úřadu

Stavebník [§ 139 písm. d)] drobných staveb, stavebních úprav a udržovacích prací uvedených v § 55 odst. 2 a 3 je povinen jejich provedení předem písemně ohlásit stavebnímu úřadu. Stavební úřad může stanovit, že ohlášenou drobnou stavbu, stavební úpravu nebo udržovací práce lze provést jen na základě stavebního povolení.

Ohlášenou drobnou stavbu, stavební úpravu a udržovací práce může stavebník provést jen na základě písemného sdělení stavebního úřadu, že proti jejich provedení nemá námitek. Pokud toto sdělení nebude stavebníkovi oznámeno do 30 dnů ode dne ohlášení anebo stavební úřad v téže lhůtě nestanoví, že ohlášená drobná stavba, stavební úprava či udržovací práce podléhá stavebnímu povolení, může ji stavebník provést.

Za den ohlášení se považuje den, kdy ohlášení bylo podáno u stavebního úřadu.

Mají-li být prováděny stavební úpravy nebo udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou, přiloží stavebník k jejich ohlášení stavebnímu úřadu stanovisko orgánu státní památkové péče. Totéž se týká objektů na územích vyhlášených ochranných pásem a chráněných území podle příslušného zákona.^{3a)}

Žádost o stavební povolení

Žádost o stavební povolení spolu s předepsanou dokumentací podává stavebník u stavebního úřadu.

Stavebník **musí prokázat, že je vlastníkem pozemku nebo stavby** anebo že má k pozemku či stavbě **jiné právo, které jej opravňuje zřídit na pozemku požadovanou stavbu**, provést změnu stavby a nebo udržovací práce na ní.

Jde-li o stavební úpravu, nástavbu nebo udržovací práce na stavbě, může být stavebníkem právnická nebo fyzická osoba, která je nájemcem stavby, předloží-li o tom písemnou dohodu s vlastníkem stavby.

Stavebník podzemních staveb podléhajících tomuto zákonu neprokazuje vlastnické nebo jiné právo k pozemku či stavbě na něm, jde-li o stavby, které funkčně ani svou konstrukcí nesouvisejí se stavbami na pozemku ani s provozem na něm a které ani jinak nemohou mít vliv na využití pozemku k účelu, pro který je určen.

^{3a)} Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů

1. Úvod

Tento příspěvek uvádí přehled zeměměřických děl, která se mají podle Stavebního zákona č. 50/1976 Sb. (a prováděcí vyhlášky č. 132/1998 Sb.) a Zákona o zeměměřictví č. 200/1994 Sb. (a prováděcí vyhlášky č. 31/1995 Sb.) použít a úředně ověřit pro účely územního řízení, stavebního řízení a pro vytyčení, kontrolu a dokumentaci skutečného provedení dokončených staveb. Ne vždy jsou nezbytné všechny níže uvedené produkty zeměměřických činností a závisí na druhu, rozsahu a složitosti konkrétní stavby nebo terénní úpravy.

Zdůrazněny jsou vztahy účastníků výstavby k obci, ke stavebnímu úřadu a k orgánům zeměměřictví a katastru a popisují se také praktické zkušenosti posledních přibližně 8 let poté, co byla zrušena vyhláška dřívějšího Českého úřadu geodetického a kartografického (předchůdce dnešního Českého úřadu zeměměřického a katastrálního) č. 10/1974 Sb., která v jediné podzákoně právní úpravě velmi podrobně určovala povinnosti jednotlivým účastníkům výstavby. Náplň této zaniklé vyhlášky lze v transformované podobě "vystopovat" ve výše uvedených právních předpisech, bohužel souvislosti jednotlivých ustanovení těchto předpisů uniká mnohým, kteří se podílejí na projektování, povolení, uskutečnění a kolaudaci staveb nebo terénních úprav.

2. Geodetické podklady pro přípravu staveb a terénních úprav

Geodetické podklady, které má stavebník (investor) použít pro návrh na vydání územního rozhodnutí o umístění stavby nebo rozhodnutí o využití území nebo rozhodnutí o rozdělení nebo scelení pozemků jsou:

- katastrální mapa a popisné údaje katastru nemovitostí – podklad k vypracování návrhu na vydání územního rozhodnutí nebo podklad k žádosti o souhlas s dělením nebo scelením pozemku
- geometrický plán pro dělení nebo scelení pozemků (ověřený úředně oprávněným zeměměřickým inženýrem – dále jen "UOZI") – doklad k vyznačení nových hranic pozemků, které jsou předmětem souhlasu s dělením nebo scelením pozemku nebo předmětem územního rozhodnutí (obvykle rozhodnutí o dělení nebo scelení pozemků, o změně druhu a způsobu využití pozemků)
- grafická dokumentace o poloze tras a objektů podzemních inženýrských sítí – podklad k zobrazení sítí v mapě velkého měřítka
- polohopisná a výškopisná mapa velkého měřítka se zobrazením sítí geodetických polohových a výškových bodů, se zobrazením hranic a popisu katastrální mapy, se zobrazením skutečného stavu území a podle potřeby také se zakreslením tras a objektů podzemních inženýrských sítí (ověřená UOZI) – podklad k vyhotovení situačního výkresu stavu území pro vyznačení předmětu územního rozhodnutí

Geodetické podklady pro přípravu staveb a terénních úprav (dříve používanými pojmy byly "investiční záměr" nebo "zadání stavby") je vhodné pořizovat koordinovaně s podklady pro projektování, protože mnohé podklady jsou obdobné (i když ne vždy zcela shodné) obsahem i rozsahem. Doporučuje se pořizovat jednoho základního mapového podkladu velkého měřítka (nejčastěji 1:200 až 1:1000) s přesně definovaným obsahem, rozsahem, formou, přesností a polohopisným a výškopisným geometrickým základem, který bude později základem

projedná stavební úřad žádost a vydá rozhodnutí, jimž buď změnu stavby povolí, přičemž rozhodne i o případných námitkách účastníků a stanoví podle potřeby další závazné podmínky, nebo žádost zamítne. Na řízení o změně se vztahují přiměřeně ustanovení o stavebním řízení.

Závaznou podmínkou podle předchozího odstavce je u staveb občanského vybavení v částech určených pro užívání veřejností zajištění přístupu a užívání osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Stavební povolení a rozhodnutí o prodloužení jeho platnosti se oznámí stejným způsobem jako zahájení stavebního řízení a vyrozumění o ústním jednání; tato rozhodnutí, týkající se jednoduchých a drobných staveb, se oznámí též orgánům státní správy, které si vyhradily posouzení dokumentace.

Oznamuje-li se stavební povolení veřejnou vyhláškou, vyvěsí se stavební povolení po dobu 15 dnů způsobem v místě obvyklým. Poslední den této lhůty je dnem doručení.

Stavební povolení a rozhodnutí o prodloužení jeho platnosti jsou závazná a pro právní nástupce účastníků řízení.

TERÉNNÍ ÚPRAVY, PRÁCE A ZAŘÍZENÍ

Povolení stavebního úřadu vyžadují, pokud k tomu nejsou příslušny podle zvláštních předpisů jiné orgány, **terénní úpravy, kterými se podstatně mění vzhled prostředí nebo odtokové poměry a dále též těžební a jim podobné a s nimi související práce**, nejedná-li se o činnost prováděnou hornickým způsobem.⁴⁾ Povolení se nevydává, jestliže stavební úřad v uzemním rozhodnutí od jeho vydání upustil.

Ohlášení stavebnímu úřadu vyžadují informační, reklamní a propagační zařízení (dále jen "zařízení") o ploše větší než 0,6 m², která jsou umístěována na pozemku nebo stavbě a jsou viditelná z veřejných prostorů. Zařízení v obvodu dráhy^{4a)} podléhá souhlasu speciálního stavebního úřadu.

Umístěování reklamních a propagačních zařízení na stavbách, které jsou kulturní památkou, a. v jejich prostorech je možné pouze se souhlasem příslušného orgánu památkové péče.

Ohlášené zařízení lze provést jen na základě písemného sdělení stavebnímu úřadu, že proti jeho provedení nemá námitek. Stavební úřad může stanovit, že zařízení lze provést jen na základě povolení; má-li být zařízení umístěno v ochranném pásmu pozemní komunikace, stavební úřad stanoví, že zařízení lze provést jen na základě povolení.

Ohlášení se nevyžaduje u označení budov státních nebo samosprávných orgánů a jiných veřejných institucí, veřejně prospěšných staveb, u návěstí v zájmu veřejné bezpečnosti a pořádku, u uličních, požárních, dopravních a vodohospodářských značek, u označení zvláště chráněných území, geodetických bodů, veřejných telefonních automatů, hovorů a stanic apod. Ohlášení se nevyžaduje též u označení budov právnických osob a fyzických osob podnikajících podle zvláštních předpisů.

Obec může obecně závaznou vyhláškou vydanou v samostatné působnosti stanovit své požadavky pro umístěování zařízení, ve svém územním obvodu z hlediska místních podmínek. K podání žádosti o povolení nebo k ohlášení terénních úprav, prací a zařízení podle § 71 je oprávněný vlastník pozemku nebo stavby a nebo ten, kdo prokáže jiné právo k použití pozemku nebo stavby pro požadovaný účel.

⁴ Zákon č. 61/1988 Sb.

^{4a} § 4 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách.

Výňatek z vyhlášky č. 132/1998 Sb., kterou se provádí některá ustanovení stavebního zákona:

Projektová dokumentace musí splňovat podmínky rozhodnutí o umístění stavby a další podmínky stanovené dotčenými orgány státní správy podle zvláštních předpisů. **Projektová dokumentace stavby, která se předkládá ke stavebnímu řízení obsahuje:**

- celkovou situaci stavby (zastavovací plán) v měřítku zpravidla 1:200 až 1:500 s vyznačením hranic pozemků a jejich parcelních čísel podle katastru nemovitostí, včetně sousedních pozemků, stávajících staveb na nich, podzemních sítí technického vybavení a návrhu přípojek na inženýrské sítě
- vytyčovací výkresy nebo potřebné geometrické parametry, popřípadě další výkresy podle charakteru a složitosti stavby včetně ochranných pásem,
- u liniových staveb zakres jejich trasy v mapovém podkladu v měřítku 1:10 000 nebo 1:50 000

Výňatek z vyhlášky č. 31/1995 Sb. kterou se provádí zákon o zeměměřičtví:

Při projektování staveb podléhají ověření podle § 13 odst. 1 písm. c) zákona o zeměměřičtví tyto zeměměřičké činnosti

- a) vyhotovení geodetických podkladů pro projektovou činnost nebo doplnění geodetických podkladů použitých při přípravě staveb
- b) zhotovení projektu vytyčovací sítě
- c) zhotovení podkladů pro uzemní řízení
- d) zřízení a zaměření všech bodů, které byly využity pro účely projektování a mohou být využity při vytyčování, kontrolních a dokumentačních činnostech
- e) zhotovení vytyčovacích výkresů jednotlivých objektů
- f) zpracování koordinačního výkresu (výstavby), spolupráce na koordinaci prostorového umístění pozemních, podzemních a nadzemních objektů a zařízení, včetně objektů technického vybavení
- g) zhotovení projektu měření posunů a přetvoření

Příloha vyhlášky (obecně závazné technické normy ve stavebnictví)

Číslo	Číslo ČSN/rok	Číslo ISO/rok	Název normy
1	013410/90		Mapy velkých měřítek. Základní a účelové mapy.
2	01 3411/89		Mapy velkých měřítek. Kreslení a značky.
3	01 3419/87		Výkresy ve stavebnictví. Vytyč. výkresy staveb.
4	73 0212	8322 – 1/94	Geometrická přesnost ve výstavbě. Určování přesnosti měřických přístrojů. Část 1: Teorie
5	73 0212	8322 – 2/94	dtto Část 2: Měřická pásma
6	73 0212	8322 – 3/94	dtto Část 3: Optické nivelační přístroje
7	73 0212	8322 – 4/94	dtto Část 4: Teodolity
8	73 0212	8322 – 5/94	dtto Část 5: Optické provažovací přístroje
9	73 0212	8322 – 6/94	dtto Část 6: Laserové přístroje
10	73 0212	8322 – 7/94	dtto Část 7: Přístroje pro vytyčování
11	73 0212	8322 – 8/94	dtto Část 8: Elektronické dálkoměry do 150 m
12	73 0212 – 4/94		Geometrická přesnost ve výstavbě. Kontrola přesnosti. Část 4: Liniové stav. objekty

13	73 0212 – 5	dtto Část 5: Kontrola přesnosti st. dílců
14	73 0212 – 6	dtto Část 6: Statistická analýza a přejímka
15	73 0401/89	Názvosloví v geodézii a kartografii
16	73 0405/85	Měření posunů stavebních objektů
17	73 0415/79	Geodetické body
18	73 0416/84	Měřické značky stabilizovaných bodů v geodézii
19	73 0420/86	Přesnost vytyč. staveb. objektů. Zákl. ustanovení
20	73 0421/86	Přesnost vytyčování stavebních objektů s prostorovou skladbou
21	73 0422/86	Přesnost vytyčování liniových a plošných stavebních objektů
22	73 2611/78	Úchylky rozměrů a tvaru ocelových konstrukcí
23	73 3050/86	Zemné práce. Všeobecné ustanovení
24	73 5130/86	Jeřábové dráhy

Poznámka: Normy v položkách č. 19, 20 a 21 byly nahrazeny normami ČSN 73 0420 – 1 Přesnost vytyčování staveb – Část 1: Základní požadavky a ČSN 73 0420 – 2 Přesnost vytyčování staveb – Část 2: Vytyčovací odchylky

5. Závěr

Z celého textu vyplývá, že autorizovaní architekti a autorizovaní inženýři činí ve výstavbě (podle zákona č. 360/1992 Sb.) by měli přistupovat k přípravě a projektování staveb z hlediska geometrické přesnosti skoro vždy v součinnosti s úředně oprávněnými zeměměřičskými inženýry. Působnost podle § 17 písm. j) a § 18 písm. i) citovaného zákona (”provádět geodetická měření pro projektovou činnost a vytyčovací práce, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak”) by měli využívat spíše výjimečně a velmi uvážlivě.

Dále platí, že po přejímce staveniště a následném započetí stavby, se autorský dozor projektanta a technický dozor investora bez geodetické kontroly a dokumentace stavebních a montážních činností obejdou jen zcela výjimečně. A to hlavně tehdy, chybí-li ve stavebním projektu odborně vyhotovené a zeměměřickým inženýrem úřední ověřené vytyčovací výkresy nebo geometrické parametry prostorového umístění staveb a technologických objektů.

Všechny účastníky výstavby a orgány státního stavebního dohledu (jmenované pracovníky stavebních úřadů a obcí) je třeba upozornit na skutečnost, že dohled nad zeměměřičskými činnostmi na stavbách již není v působnosti orgánů resortu zeměměřičtví a katastru tak, jak tomu bylo ještě přibližně před deseti lety, a že úředně oprávnění zeměměřičtí inženýři nejsou – organizování takovým profesně samosprávným subjektem, jakými jsou podle zákona č. 360/1992 Sb. Česká komora architektů a Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Proto je třeba ve všech etapách výstavby zabezpečit, aby zeměměřiči řádně a včas prokazovali, že geometrická přesnost stavby a montáže postupuje bezpečně a v předepsaných tolerancích.

Žádá-li stavebník o **povolení stavby, která má zčásti spočívat na stavbě ve vlastnictví jiné osoby**, musí připojit k žádosti o povolení stavby **písemnou smlouvu o zřízení věcného břemene uzavřenou s vlastníkem stavby**, na jejíž části má spočívat; totéž platí i v případech, kdy se obě stavby mají provádět současně.

Účastníci stavebního řízení

Účastníky stavebního řízení jsou

- a) **stavebník**
- b) **osoby, které mají vlastnická nebo jiná práva k pozemkům a stavbám na nich, včetně osob, které mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, a tato práva mohou být stavebním povolením přímo dotčena**
- c) **další osoby, kterým zvláštní zákon toto postavení přiznává.** ^{1b)}

U staveb prováděných svépomocí je účastníkem stavebního řízení též osoba, která na návrh stavebníka bude odborně vést realizaci stavby nebo vykonávat odborný dozor (§ 44 odst. 2 a 3).

Stavební úřad může ke stavebnímu řízení přizvat i jiné osoby, zejména projektanta a zhotovitele stavby; ty však nejsou účastníky stavebního řízení.

Účastníky stavebního řízení nejsou nájemci bytů a nebytových prostor.

Stavební řízení

Neposkytuje-li předložená žádost o stavební povolení, zejména dokumentace, dostatečný podklad pro posouzení navrhované stavby nebo udržovacích prací na ní, nebo nejsou-li v dokumentaci dodrženy podmínky územního rozhodnutí, vyzve stavební úřad stavebníka, aby žádost v přiměřené lhůtě doplnil, popřípadě aby ji uvedl do souladu s podmínkami územního rozhodnutí, a upozorní jej, že jinak stavební řízení zastaví.

Stavební úřad zastaví stavební řízení, jestli – že dokumentace nebyla zpracována oprávněnou osobou, popřípadě stavebník nedoplnil žádost ve lhůtě stanovené podle odstavce 1 nebo neuvedl dokumentaci do souladu s podmínkami územního rozhodnutí.

Stavební úřad zastaví též stavební řízení, nebude-li dokumentace stavby zajišťovat podmínky pro její užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace a nebude-li dokumentace ve lhůtě podle § 60 odst. 1 doplněna.

Stavební povolení

Ve stavebním povolení stanoví stavební úřad závazné podmínky pro provedení a užívání stavby a rozhodne o námitkách účastníků řízení. Stavební úřad zabezpečí stanovenými podmínkami zejména ochranu veřejných zájmů při výstavbě a při využívání stavby, komplexnost stavby, dodržení obecných technických požadavků na výstavbu, popřípadě jiných předpisů a technických norem, a dodržení požadavků stanovených dotčenými orgány státní správy, především vyloučení nebo omezení negativních účinků stavby a jejího užívání na životní prostředí.

Stavební povolení pozbývá platnost, jestliže stavba **nebyla zahájena do 2 let** ode dne, kdy nabylo právní moci, pokud stavební úřad v odůvodněných případech nestanovil pro zahájení stavby delší lhůtu.

Stavební úřad může na žádost stavebníka v odůvodněných případech povolit změnu stavby ještě před jejím dokončením.

V rozsahu, v jakém se změna dotýká práv, právem chráněných zájmů nebo povinností účastníků stavebního řízení, jakož i zájmů chráněných dotčenými orgány státní správy,

primárního referenčního systému budoucího vytyčování (a kontrolního měření) a nakonec základem souborné dokumentace skutečného provedení stavby (terénní úpravy). Polohový a výškový referenční systém vytyčení prostorové polohy rozsahem velkých staveb (terénních úprav) by měl mít vždy exaktní definovaný vztah ke geodetickým sítím státního polohového a výškového bodového pole lak., aby dokumentace skutečného provedení stavby (terénní úpravy) byla předepsaným způsobem využitelná pro státní mapové dílo a aby geometrické a polohové určení hranic pozemků a budov evidovaných v katastru nemovitostí bylo shodné v dokumentaci skutečného provedení i v geometrických plánech pro vyznačení změn v katastru nemovitostí.

Je samozřejmě třeba zajistit aktuálnost podkladů v etapách obou správních řízení, protože se jedná obvykle o období v řádech měsíců. Aktualizace podkladů nebude obvykle nijak časově a finančně náročná, zejména bude-li smluvně zabezpečena jedinou zeměměřickou firmou. Již v této etapě investiční činnosti by měl umět investor, spolu s projektantem, odhadnout finanční nároky budoucího rozpočtu stavby (terénní úpravy) na veškeré zeměměřické činnosti. Z mnohaletých poznatků vyplývá, že půjde o podíl, který nepřesáhne jedno procento nákladů rozpočtu stavby, výjimky mohou nastat jen u geometricky velmi složitých inženýrských děl.

3. Geodetické podklady pro projektování staveb a terénních úprav

Geodetické podklady, které má podle konkrétní potřeby závislé na druhu stavby použít stavebník (investor) pro žádost o vydání stavebního povolení nebo povolení terénních úprav jsou:

- síť geodetických polohových a výškových bodů nebo u rozsáhlých staveb vytyčovací síť (ověřená UOZI) – geometrický základ (primární referenční systém) vytyčování a kontrolního měření projektované prostorové polohy a tvaru stavby nebo pro měření posunů a přetvoření objektů stavby nebo terénní úpravy (případně i dotčeného území)
- vytyčovací náčrt a protokol o vytyčení hranic pozemku určeného k oplocení (ověřený UOZI) – povinný doklad k oznámení drobné stavby vyhotovený podle prováděcí vyhlášky katastrálního zákona
- katastrální mapa a údaje souboru popisných informací katastru nemovitostí o zastavovaném území – podklad k vypracování žádosti o stavební povolení nebo povolení terénní úpravy
- geometrický plán pro rozdělení nebo scelení pozemků (ověřený UOZI) – podklad k vypracování žádosti o stavební povolení, tj. k vyznačení nových hranic pozemků, které byly předmětem souhlasu stavebního úřadu nebo územního rozhodnutí (obvykle rozhodnutí o dělení nebo scelení pozemků nebo rozhodnutí o změně druhu a způsobu využití pozemků) a současně jsou předmětem budoucí změny vlastnických nebo jiných věcných práv evidovaných v katastru nemovitostí (převod vlastnictví pozemků určených k zastavění s cílem stavby na vlastním pozemku případně k sjednání věcných břemen)
- grafická dokumentace průzkumu o poloze tras a objektů podzemních inženýrských sítí u správce sítí případně i šetřením v terénu – podklad k mapování tras a objektů stávajících inženýrských sítí a k vyznačení jejich polohy na staveništi
- mapový podklad pro projekt, tj. polohopisná a výškopisná mapa velkého měřítko se zobrazením hranic a popisu katastrální mapy, se zobrazením skutečného stavu území a se zakreslením tras a objektů podzemních inženýrských sítí (ověřená UOZI) – podklad pro vyhotovení výkresu celkové situace stavby v měřítku zpravidla 1:200 nebo 1:500 (zastavovací plán) nebo podklad pro zhotovení vytyčovacích výkresů nebo podklad pro určení geometrických parametrů projektované prostorové polohy a tvaru objektů stavby

Podklady územního rozhodnutí

Podklad pro vydání územního rozhodnutí je územně plánovací dokumentace. Nebyla-li pro území zpracována územně plánovací dokumentace, opatří stavební úřad jiné podklady v rozsahu nezbytném pro územní rozhodnutí, například územně plánovací podklady, skutečnosti zjištěné vlastním průzkumem a při místním šetřením.

Výňatek z vyhlášky č. 132/1998 Sb. kterou se provádí některá ustanovení stavebního zákona:

K návrhu na vydání územního rozhodnutí se **přikládá situační výkres současného stavu území na podkladu katastrální mapy, včetně parcelních čísel, se zakreslením předmětu územního rozhodnutí a jeho polohy s vyznačením vazeb na okolí; týká-li se návrh území zvláště rozsáhlého s velkým počtem účastníků územního řízení nebo liniové stavby, přikládá se též mapový podklad v měřítku 1:10 000 až 1:50 000 s vyznačením širších vztahů k okolí.**

K návrhu na vydání rozhodnutí o umístění stavby se podle místa, druhu, rozsahu a předpokládaných účinků stavby přikládají **další podklady, ze kterých musí být dostatečně zřejmé, který pozemek nebo jeho část má být určen jako stavební, navrhované umístění stavby na pozemku, včetně jejich odstupů od hranic pozemků a od sousedních staveb, v případě potřeby i s výškovým vyznačením (zpravidla v měřítku 1:500).**

Náležitostí k návrhu na dělení nebo scelování pozemků je **situační výkres současného stavu území na podkladu katastrální mapy, včetně parcelních čísel, s vyznačením navrhovaných změn hranic pozemků a přístupu na pozemky.**

Výňatek z vyhlášky č. 31/1995 Sb. kterou se provádí zákon o zeměměřičství:

Při přípravě staveb podléhají ověření podle § 13 odst. 1. písm. c) zákona o zeměměřičství tyto zeměměřické činnosti:

- a) zhotovení geodetických podkladů
- b) posouzení úplnosti, správnosti a vhodnosti geodetických podkladů

4. Dokumentace ke stavebnímu řízení

Výňatek ze stavebního zákona (č. 50/1976 Sb.):

POVOLOVÁNÍ STAVEB, ZMĚN STAVEB A UDRŽOVACÍCH PRACÍ

Stavby, jejich zrněný a udržovací práce

Stavby, jejich změny a udržovací práce **na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení** stavebnímu úřadu.

Stavební povolení se vyžaduje, pokud tento zákon a prováděcí předpisy k němu nebo zvláštní předpisy nestanoví jinak, u staveb všeho druhu bez zřetele ne jejich stavebně technické provedení, účel a dobu trvání; stavební povolení se vyžaduje též u změn dokončených staveb.

Ohlášení stavebnímu úřadu postačí

- a) u drobných staveb
- b) u stavebních úprav, kterými se nemění vzhled stavby, ne zasahuje se do nosných konstrukcí stavby, nemění se způsob užívání stavby

Ohlášení stavebnímu úřadu vyžadují udržovací práce, jejichž provedení by mohlo ovlivnit stabilitu stavby, požární bezpečnost stavby, její vzhled nebo životní prostředí, a všechny udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou.

však, že je tato část přípravy staveb zanedbána nebo technologicky nevhodně použita při pořízení mapových podkladů, a to zejména z důvodu úspor finančních prostředků.

Pracovníci stavebních úřadů a obcí, kteří jsou orgány státního stavebního dohledu, mají v příslušných správních řízeních povinnost dohlížet, zda přípravná a projektová dokumentace splňuje stavebním zákonem předepsané obsahové a formální náležitosti. Zeměměřické činnosti ve výstavbě však nepodléhají žádnému dohledu. Nevykonávají je orgány resortu zeměměřičství a katastru, protože jim to podle zákona o působnosti resortu nepřísluší a neprovádějí je ani stavební úřady, protože to přesahuje jejich kapacitu a většinou i odbornost. Z hlediska zeměměřičství bývá nejčastější vadou projektové dokumentace to

- že není vyhotovena obsahově úplná a dostatečně přesná mapa pro projekt stavby (mapa skutečného a právního stavu projektem dotčeného území) nebo je lato mapa pořízena pouhým digitálním odvozením (skenováním) polohopisu a popisu katastrální mapy s doměřením výškopisu
- ke stavebnímu řízení nejsou předloženy a schváleny stavebním zákonem a vyhláškou předepsané části projektové dokumentace jednoznačně přesně určující projektovanou prostorovou polohu a tvar staveb a terénních úprav, a to zeměměřickým inženýrem úředně ověřené vytyčovací výkresy a pro potřebu rozsáhlých nebo technologicky náročných staveb úředně ověřená dokumentace vytyčovací sítě
- nebo chybí zeměměřickým inženýrem úředně ověřená dokumentace geometrických parametrů jednoznačně určujících polohu stavby nebo terénní úpravy (obvykle v zastavovacím plánu)
- nebo primární referenční systém pro vytyčování je ve výkresech nepřesný a neurčitý
- nebo chybí osvědčení, že příslušná část dokumentace byla projektantem autorizována podle zákona č. 360/1992 Sb.
- a často chybí i osvědčení, že příslušná část dokumentace byla stavebním úřadem schválena při vydání stavebního povolení.

Obvyklým, avšak nesprávným způsobem geometrického určení projektované prostorové polohy a tvaru staveb a terénních úprav, bývají výkresy s půdorysnými kótami vztaženými k vlastnickým nebo jiným hranicím různých existujících (nebo i neexistujících!!) objektů. Vlastnické hranice pozemků však nebývají v terénu jednoznačné a mezi vlastníky uznány jako nesporné, nebo jejich poloha není v terénu vůbec známa. Půdorysné kóty bývají kresleny do výkresů celkové situace stavby (zastavovacích plánů) nebo obdobných tzv. "situačních výkresů" (používání nenormovaných a často nesrozumitelných pojmů v projektové dokumentaci přesahuje rámec tohoto příspěvku, existují však případy, kdy právě tento jev měl dalekosáhlé technické a finanční důsledky na rozhraní stavební připravenosti a návazné technologické dokumentace). Tvar projektovaných objektů bývá kreslen digitálně s použitím různých pokročilých verzí grafického editoru *AutoCAD* (použití editoru *MicroStation* je spíše výjimečné). Údaje půdorysných kót, nebo někdy i polohové souřadnice, nebývají předem exaktně vypočteny a jsou pouze graficky digitálně odvozeny z polohopisné kresby objektů s přesností, která je vlivem nízké rozlišovací schopnosti obrazu na monitoru počítače podstatně nižší než normovaná (odchylky jsou běžně v řádech centimetrů i decimetrů). Tím se "ztrácí" zamýšlená pravoúhlost nebo rovnoběžnost hranic objektů, tvar objektu se zřetelně deformuje a i když lze chyby snadno zjistit není zřejmé, který projektovaný rozměr je závazný (předem daný) a který odvozený a exaktním výpočtem vytyčovacími prvky měnitelný.

Nejčastějším případem je to, že geodeti výpočtou vytyčovací prvky, případně vyhotoví vytyčovací výkresy dodatečně až po vydání stavebního povolení, a to na podkladě výše

Osoba, která vede realizaci stavby, je v rozsahu předmětu svého podnikání (činnosti) odpovědná za řádné provedení prací v souladu s dokumentací ověřenou stavebním úřadem ve stavebním řízení, za dodržení podmínek stavebního povolení, povinností k ochraně života a zdraví osob a bezpečnosti práce vyplývajících z ostatních právních předpisů. **Nemá-li osoba, která vede realizaci stavby, pro jednotlivé druhy prací odbornou způsobilost v příslušném oboru, je povinna přizvat jinou odborně způsobilou osobu.**^{2a)}

Výňatek ze zákona o zeměměřictví (č. 200/1994 Sb.):

Rozsah úředního oprávnění Úřední oprávnění se uděluje pro

- a) ...
- b) ...
- c) geodetického podkladu pro výstavbu, dokumentace o vytyčovací síti, dokumentace o vytyčení prostorové polohy, rozměru a tvaru stavby pro účely výstavby (poznámka pod čarou: stavební zákon) a o dohledu na dodržování její prostorové polohy a geodetické části dokumentace skutečného provedení stavby (poznámka pod čarou: stavební zákon), která obsahuje geometrické, polohové a výškové určení dokončené stavby nebo technologického zařízení.

Fyzická osoba s úředním oprávněním je povinna

- a) **jednat odborně, nestranně a vycházet vždy ze spolehlivě zjištěného stavu věcí** při ověřování výsledků zeměměřických činností uvedených v ustanovení o rozsahu úředního ověření
- b) **jednat odborně a dodržovat podmínky stanovené právními předpisy a písemně dohodnuté podmínky s objednatelem, pokud nejsou v rozporu s právními předpisy**, při ověřování výsledků zeměměřických činností uvedených v ustanovení o rozsahu úředního ověření
- c) až g)....

Fyzická osoba s úředním oprávněním **odpovídá za odbornou úroveň** jí ověřených výsledků zeměměřických činností, za dosažení předepsané přesnosti a za správnost a úplnost náležitostí podle právních předpisů.

Fyzická osoba s úředním oprávněním je oprávněna používat označení **”úředně oprávněný zeměměřický inženýr”**.

Ověření odborné správnosti výsledku zeměměřických činností se označí textem **”Náležitostmi a přesností odpovídá právním předpisům”**. K textu se připojí vlastnoruční podpis fyzické osoby, datum ověření výsledků zeměměřických činností, číslo z evidence ověřovaných výsledků a otisk razítka se státním znakem, jehož obsahem je...

3. Dokumentace k územnímu řízení

Výňatek ze stavebního zákona (č. 50/1976 Sb.):

Umíst'ování staveb, využívání území a ochrana důležitých zájmů v území

Umíst'ovat stavby, měnit využití území a ochránit důležité zájmy v území lze jen na základě územního rozhodnutí, kterým je

- a) **rozhodnutí o umístění stavby**
- b) **rozhodnutí o využití území**
- c) rozhodnutí o chráněném území nebo o ochranném pásu
- d) rozhodnutí o stavební uzávěře

výrok nepravdivý. Příslušný zeměměřický inženýr je pak podle zákona o zeměměřictví a prováděcí vyhlášky povinen ve vytyčovacím protokolu uvést chyby, které při ověřování náležitostí dokumentace poskytnuté jako podklad pro vytyčení zjistil. Tím ovšem není dotčena jeho smluvní a také zákonná povinnost vytyčit stavbu v souladu s územním rozhodnutím a stavebním povolením. A zůstává mu i obchodně – právní povinnost informovat o zjištěných vadách příslušné části projektové dokumentace nejméně stavbyvedoucího, pracuje-li smluvně pro zhotovitele stavby, případně podle povahy vad i technický dozor investora stavby (zásadně. nedoporučuji komunikovat bez jeho vědomí přímo s projektanty nebo autorským dozorem projektanta). Forma informace není žádnými předpisy určena, ale rozhodně by měla být písemná, a umožňuje-li to praxe a dohody na dané stavbě, třeba i zápisem do stavebního deníku. Je třeba mít neustále na paměti to, že geodet je na stavbách právem vnímán jako osoba odpovědná za geometrickou přesnost stavebních a montážních činností (ve smyslu obecném i ve smyslu platných ČSN – viz příloha prováděcí vyhlášky zákona o zeměměřictví), a že jako první je obvykle nucen prokazovat, že tuto odpovědnost prokazatelně splnil, i když neodpovídá za možné vady geometrické přesnosti příslušné části projektové dokumentace stavby (terénní úpravy) a neodpovídá za dodržení projektem nebo normou předepsanou geometrickou přesnost vlastní stavební a montážní činnosti, kterou řídí stavbyvedoucí nebo hlavní montéři.

Neméně důležitou povinností úředně oprávněného zeměměřického inženýra je neprodleně písemně informovat určené pracovníky stavby o hodnotách geodeticky zjištěných posunů objektů nebo stavbou dotčeného okolí, které se blíží kritickým, aby mohla být učiněna potřebná opatření k bezpečnému pokračování nebo dočasnému zastavení a sanaci stavby.

Na kontrolních dnech staveb by měl zeměměřič být tím, kdo na základě svých vytyčení a kontrolních měření konstatuje, zda stavba postupuje svou polohou a tvarem podle projektu nebo se od něj odchyluje. Není však tím, kdo má rozhodnout o nápravných opatřeních v projektové dokumentaci a stavebních činnostech, v extrémních případech i o zastavení stavby a zahájení řízení o změně stavebního povolení.

5. Geodetická část dokumentace skutečného provedení dokončených staveb a terénních úprav

Dokončené stavby se dokumentují převážně těmito výsledky zeměměřických činností:

- síť geodetických polohových a výškových bodů (ověřená UOZI) dochovaná po dokončení stavby – geometrický základ geodetické dokumentace skutečného provedení stavby a podklad aktuální mapy území
- geometrický plán (ověřený UOZI) pro vyznačení budov a změn hranic pozemků v souladu s majetkoprávním vypořádáním dokončené stavby a v souladu se všemi územními rozhodnutími – povinný doklad pro vydání kolaudačního rozhodnutí staveb evidovaných v katastru nemovitostí
- souborná geodetická dokumentace skutečného provedení stavby (ověřená UOZI) – povinný doklad pro vydání kolaudačního rozhodnutí a podklad pro vyhotovení nebo aktualizaci technické mapy území
- technická polohopisná a výškopisná mapa velkého měřítko s vyznačením hranic a popisu katastrální mapy, se zobrazením skutečného stavu území pod dokončené stavbě nebo terénní úpravě s vyznačením tras a objektů podzemních inženýrských sítí (ověřená UOZI), nadstandard určený obvykle pro účely správy území nebo nemovitého majetku vlastníka/správce stavby

Obsah:

- 1) Náležitosti projektové dokumentace stavby podle stavebního zákona a zákona o zeměměřictví
- 2) Příprava, projektování a geodetická dokumentace staveb

Poznámka:

S laskavým svolením autora Ing. Petra Poláka použito referátů ze sborníku odborného semináře „Aktuální problémy inženýrské geodézie“ v Brně 2003.

připravovaného informačního systému veřejné správy a jeho základních registrů, v daném případě zejména registru územní identifikace a nemovitostí.

6. Závěr

Zeměměřiči jsou těmi, kteří na území budoucí investiční činnosti přichází první, s různou mírou se účastní celého stavebního procesu, odchází poslední a často nezastupitelně pokračují v aktualizaci map používaných ve správě území. Současné moderní technologie přesného (řádově centimetrového) určení prostorové polohy objektů a jevů na zemském povrchu a geoinformační technologie umožní významně racionalizovat proces výstavby a následné správy a rozvoje urbanizovaného území a umožní hlubší součinnost většiny zúčastněných profesí. Tyto technologie budou také podnětem tvrdé profesní soutěže, a v té se dlouhodobě prosadí jen ti odborně vzdělaní a v podnikání nebo veřejné správě dostatečně kreativní.

Stavební zákon se připravuje zcela nový. Jeho cílem je mimo podstatné zjednodušení zákonných podmínek celého stavebního procesu tak, aby investování do rozvoje území vedlo efektivněji, i když cílevědomě, bezpečně a s nutnou ochranou životního prostředí, k cílům obsaženým v územně plánovací dokumentaci krajů a obcí. Lze vyloučit, že by nová zákonná úprava řešila práva a povinnosti účastníků výstavby a státních a územních orgánů s podrobnostmi, jaké až dodnes určil stavební zákon a prováděcí předpisy původem z 80. a 90. let minulého století. Vztahy účastníků výstavby se budou upravovat přednostně smluvní formou a obecně uznávané technicko – právní zvyklosti ve výstavbě se budou vyvíjet nejspíše pod vlivem komor profesní samosprávy ve stavebnictví a architektuře.

Použitá literatura

/1/ Zákon č. 50/1976 Sb. v platném znění

/2/ Vyhláška č. 132/1998 Sb.

/3/ Zákon č. 200/1994 Sb. v platném znění

/4/ Vyhláška č. 31/1995 Sb. v platném znění

/5/ Zákon č. 344/1992 Sb. v platném znění

/6/ Zákon č. 360/1992 Sb. v platném znění

/7/ Petr Polák: Zeměměřická díla a katastr nemovitosti v územním plánování a stavebním řádu (časopis Zeměměřič č. 10/2001)